

AGREGA EL SOLLERIC A LA TEVA XARXA

PROGRAMA EDUCATIU PER A ALUMNES DE SECUNDÀRIA
A PARTIR DE L'EXPOSICIÓ *CANON*, DE MATEO MATÉ.
(OCTUBRE - DESEMBRE 2018)

Cos bonic, cos lleig, cos divers, qui és que ho diu?

CASAL SOLLERIC

Informació pràctica

- Es duran a terme 10 sessions entre octubre i desembre de 2018
 - Dies: dimarts, dimecres i divendres
 - Durada: dues hores, de 11.00 h a 13.00h
 - Màxim de 30 alumnes
 - Activitat gratuïta

Les reserves es poden fer a través de Palma Educa

Per a més informació: llamengual@palma.es o 971 72 20 92

Participants

El projecte que present està dirigit a Secundària obligatòria i Batxillerat. Treballarem amb un grup classe.

Fonamentació

L'exposició de Mateo Maté, *Cànon*, ens obri el camí per reflexionar críticament des de l'història de l'art. Mateo Maté, artista conceptual, ens confronta amb el cànon escultòric clàssic, de tal manera que permet aprofundir i desconstruir el significat que el cànon estètic té per les nostres vides (adults, adolescents o infants) en el present. Si ens fixam en els significats del terme, cànon -en una de les seves accepcions- es refereix a les proporcions perfectes i ideals del cos humà. La proporció i simetria segons un ideal estètic -com per exemple el clàssic; aquesta regla estètica normativitza el cos i regula el gènere (afecta a la identitat), i ho fa de manera contingent segons l'època, la cultura i el lloc geogràfic. Durant el període clàssic a Grècia el cànon en escultura es converteix en un instrument d'educació cívica, ètica i estètica, però sobretot, en una norma de comportament social i moral. Els diccionaris de filosofia ens parlen del cànon com un principi regulador i en la primera entrada del Diccionari de llengua catalana trobam "Regla o llei general, principi que governa el tractament o aplicació d'alguna cosa", d'aquí podem tornar a extrapolar que aquesta cosa governada -en un sentit estètic, ètic i moral- és el cos.

Mateo Maté, parteix del cànon clàssic i el transgredeix. A partir dels motlles de guix que es conserven a la Academia de San Fernando, provinents de les col·leccions reials on es guarda "el codi genètic de la forma ideal humana" -en paraules de l'artista- Maté, vol "trastocar i modificar aquest ideal per adaptar-lo a una nova realitat difusa i dispersa". Incorpora al cànon clàssic petits detalls que converteixen les escultures en representatives de les diverses identitats de la societat actual, de tal manera que ens fa ser conscients de com el poder polític i social utilitza l'estètica com un element important de domini.

Finalitat de la proposta educativa

La finalitat del nostre treball serà posar les bases perquè els i les alumnes puguin entendre la proposta conceptual de l'artista i, a partir dels *inputs* que arriben de les escultures, elaborin un discurs crític propi sobre el cànon estètic actual i es facin conscients d'on es transmet i per què. Ho expressaran a la part pràctica amb un llenguatge artístic conceptual.

L'exposició, encara que conceptual, té un component visual molt impactant, la qual cosa afavoreix l'atenció dels i les adolescents i facilita la reflexió en torn de les peces. Parlarem d'art i cultura clàssica, del control a través de les imatges al llarg del temps, de la diversitat i de la identitat.

El treball que propòs està vinculat amb el currículum tant de Secundària Obligatòria com de Batxillerat, relacionat directament amb les assignatures

Anatomia aplicada (veurem l'expressió anatòmica en la cultura grega), Cultura audiovisual (despertar la consciència crítica i alfabetitzar visualment forma part dels objectius de la proposta), Història de l'art (estarem dins ella) de Batxillerat, més la majoria d'assignatures de Batxillerat artístic. Del currículum d'Eso vull destacar la relació amb les assignatures de Cultura clàssica (parlarem del món clàssic i del que significava el cànon, de com s'ha utilitzat al llarg del temps i encara s'utilitza), Educació plàstica visual i audiovisual i Valors ètics (despertar la consciència crítica i valorar la diversitat). Aquesta exposició la podem considerar com una eina de pensament, per la qual cosa també és interessant per la Filosofia.

Objectius

- Construir un clima acollidor, distès i que convidi a parlar i a participar
- Apropar l'artista i la seva obra als i les participants
- Introduir el concepte d'escultura clàssica
- Introduir l'art conceptual
- Reflexionar críticament i des d'una posició feminista sobre el concepte de cànon
- Pensar on es manifesta el cànon estètic a l'actualitat (dibuixos de contes, films Disney per infants i adolescents, objectes de consum, espots publicitaris...)
- Fer-nos conscients de com el cànon afecta el nostre comportament, les nostres relacions socials i la identitat
- Reflexionar críticament sobre la diversitat dels cossos i el que implica fer-los coincidir amb el cànon estètic actual
- Reflexionar sobre com el cànon també afecta a la construcció del gènere

Continguts

- Prendrem consciència del propi cos
- Breu contextualització, biografia i obra de l'artista, qui és Mateo Maté?
- Recorregut per l'exposició descobrint i comentant les escultures clàssiques i descobrir les modificacions
- Què creim que ens vol dir l'artista i que llegim nosaltres?
- Per què és art conceptual? Quina és la idea, el concepte que vol transmetre l'artista?
- Quin és el cànon actual segons els i les participants i quins cossos creuen que el transgredeixen
- Com el poder s'apropia i utilitza el canó estètic com a eina de control
- Connotacions polítiques i socials del que significa estar dins o fora del cànon estètic
- Imatges del món de la publicitat, pop, literatura infantil, cinema, jocs digitals etc. Lectura crítica d'exemples en concret. Com volen que siguem i com sou?

Metodologia i estructuració

El projecte és particular participat, amb la voluntat d'apoderar els i les participants en el sentit de fer-los conscients de la importància de desenvolupar la consciència crítica davant les imatges que normativitzen el cos.

Treballaré des de la pedagogia crítica i el dialogisme a partir dels sabers de les persones participants, deixant sempre la pràctica oberta per acollir les seves aportacions, de tal manera que se sentin escoltades, acollides i valorades. Hi haurà una part de treball individual i una altra en grup.

La pràctica educativa té dues hores de durada, de 11 a 13 hores. Podran berenar al pati del Casal Solleric abans de començar la visita.

Dins les sales:

Realitzarem una part més discursiva i reflexiva dins les sales entorn a l'obra exposada i dels cossos de les persones reals, donant valor a la diversitat. Reflexionarem sobre els moments històrics on el poder ha utilitzat el cànon estètic per mostrar la seva superioritat (exemple l'ús del Discòbol per part del nazisme).

També parlarem d'art, introduint l'art conceptual i reflexionant sobre com l'art contemporani revisa i s'apropia de l'art clàssic generant altres discursos (sobretot amb Batxillerat).

Durada aproximada 1 hora.

Espai taller:

Una segona part es realitzarà a l'espai de tallers. A partir de les reflexions crítiques del cànon estètic actual, modificarem i trastocarem aquest ideal segons la realitat, necessitats, desitjos i discurs de les persones participants.

Recursos: l'exposició més revistes, diaris, publicitat, imatges extretes d'internet etc.

La part pràctica consistirà en escollir una imatge, extreure els valors socials i el canó que transmet i modificar-la. Es tractarà de construir una altra imatge, utilitzant els propis cossos (tendran materials per modificar-los), textos i/o imatges. Les persones participants decidiran com expressar el discurs que volen transmetre amb llibertat. Aquest treball es realitzarà en grup.

La duració de la pràctica serà de 1 hora.

Materials

folis, bolígrafs, retoladors, llapis, celo, estisores, grapadora, cùters, revistes, diaris, imatges publicitàries, goma escuma, teles, fil ferro fluix, càmera fotogràfica.

Mateo Maté

Artista conceptual espanyol, nascut a Madrid el 1964 i amb vincles amb Mallorca. En les seves obres mostra el marc d'actuació del poder i el domini que exerceix cap la població.

<https://www.mateomate.com/>

Algunes imatges de les obres:

<http://www.rtve.es/alcarta/videos/la-aventura-del-saber/aventuramateomate/4084111/>

